

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO ZABAVNI LIST ZA SLOVENSKE DRUŽINE.

Iztaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrty pet-ek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 stot. Posamezne številke po tobakarnah stanejo 10 st. tiuk.

Dopise je pošiljati pod naslovom: Uredništvo „Druž. Prijatelja“ v Trstu, ul. Vincenzo Bellini št. 2, IV. n. naročnino, oglase in rek. amacije pravništvo: Rožan št. 4. (Ivan Gorjup). Poštno - hranilnišnega računa št. 64.139.

NA RODNI GRUDI.

(Povest iz nedavnih časov. — Spisal Fr. Ks. Steržaj.)

XI.

Janez je zmečkal pismo, ga vrgel na tla in stopil nanj, potem pa ga zopet pobral in spravil v žep.

Bil je nenavadno razburjen. Kri mu je plala po vsem životu, in vrgel se je na posteljo. Potem pa je vstal, se pokrtil in in hitel v kantino. Tu je sedel in pil in utapljal svojo jezo v pijači. Kmalu so se mu pridružili drugi in pili, kričali in govorili. Samo on je sedel molče, tuintam pa se je zasmel tako čudno, tako nenavadno, da so ga vsi pogledali.

„Kaj me gledate?“ je zakričal nad njimi.

„No, oha — kaj te ne smemo.“

„Nak! pravim jaz, Janez Kelin.“

Prijel je za vrček in vdaril z njim po mizi, da se je razletel na kosce in je pi ača pljusknila tovarišem v razgrete obraze, po obleki, po tleh.

Oni pa so planili kvišku, da ga bodo, tedaj pa je pristopil narednik Janezove stotnije, ki je dosedaj mirno sedel pri stranski mizi in rekel:

„Pustite ga, ali ne vidite, da ne ve kaj dela.“

Potem pa je peljal Janeza, ki je šel za njim kakor jagnje vun in naročil vojaku, ki je ravnokar prišel k vratom, naj ga pelje spat.

Drugo jutro pa Janez ni vedel, kam bi po gledal. Sram ga je bilo pred samim seboj, sram pred tovariši. — Ne, tako ne bo storil nikdar več. Tako je sklenil.

In Janez je držal besedo.

XII.

Novo leto je prihajalo vedno bližje. Samo nekaj tednov še — Kelina pa je začelo skrbeti zaradi obresti. Sedemsto dvajset kron — brr —. Že dolgo ni imel niti petdesetih in če jih je imel, saj jih je zapravil. Kaj sedaj?

Kelin je razmišljeval. Ali naj proda par konj? Škoda jih je. Ne konj ne! Saj jih vedno rabi. Po zimi sicer ne toliko, pač pa na spomlad. In pa ljudje bi brž kaj govorili. Tudi toliko bi ne dobil zanje. Zadnji čas so bolj po ceni. Gozd? Saj mu ne preostane drugega. No in na glavnico mora tudi dati nekaj.

Takoj drugi dan je najel tesača Matijeveca s sinovoma in s hlapcema šel v gozd da odkaže primerna debla.

Nič kaj ni bil vesel, ko je zagledal redki gozd. Precej ga je znižil, še nekaj let, pa je prazen. In vendar, kaj naj stori drugega?

In sekira je pela po Kelinovem gozdu. Daleč doli po Ravniku se je raznašal njen glas. Tuintam je z glasnim hruščem zagrmela hoja po tleh in podkopala pod seboj mlajše. V štirinajstih dneh je bil podoben del gozda goličavi, ki jo je zimski sneg delal še bolj osamljeno in otožno.

Kelin pa je zopet zaživel dobro, ugodno in lahkotno življenje, ki ga je bil zadnji čas opustil, a ne zato ker se je poboljšal, ampak ker ni imel drobiža. Odkar pa so vozili njegovi trije pari konj dan za dnem doli po sneženih Ulakah težko obložene vozove klad in krlov, odkar mu je lastnik raške parne pile dan za dnem plačeval klade in in tramove in sta hlapca še vedno dan za dnem hodila v gozd po nove — od tedaj je bil Kelin vedno dobre, židane volje pri Senikarju pri izbira nem golažu, pri pijači in igri.

Ravno na Silvestrov večer je bilo, ko je topal Kelin „na Pošto“. Možko ponosno, trdih in mogočnih korakov, zavedajo se, da nima vsakdo izmed vaščanov danes tisočakov v žepu kakor on.

Gori na Pošti pa so sedeli navadni pivci mešetar Toničar, mesar Pesek in poštni upravitelj Petriček. Ta zadnji je prisedel, ker mu je bil dolg čas sedeti samemu pri mizi.

Mesar Pesek je dremal, mešetar in Petriček pa sta šepetala med seboj.

„Kako daleč ste že g. Petriček?“

„Kje, mislite?“

„I no, s Korlino“ je zagodrnjal mešetar.

Petriček je zardel in pogledal v stran.

„Hi — hi —“

„Kaj se smejete?“ je vzkliknil Petriček.

„Nič — kar tako!“ In Toničar se je zaupno nagnil k upravitelju; „Zakaj pa ne govorite s Kelinom?“

„Kaj vem? — Ker ne morem!“

„Pojdite, saj ste mož, ali ne? Recite pošteno besedo, saj Kelin nima nič proti temu, saj sem govoril žnjim in mu prigovarjal.“

„Res?“

„I no, če vam rečem“

Tedaj pa je vstopil Kelin. Mesar Pesek je zaspano, malomarno dvignil glavo — a ko je zapazil Kelina, se je predramil in vdaril z roko po mizi:

„Vendar enkrat! Sem že mislil, da si umrl.“

„Pa rad misliš na smrt, he — he —“ se mu je široko, dobrovoljno nasmejal Kelin.

„Tisto pa, tisto —“

Potem pa je Kelin poklical pijače.

„Le pijmo danes, bo že šlo — Kam pa g. Petriček?“ je vprašal upravitelja, ki je bil vstal in se odpravljaj.

„Imam še nekaj opravka —“ se je opravičeval ta.

„Ej, saj je še jutri čas,“ je vskliknil Toničar in pomežiknil Petričku.

„Ne, res ne! Ne utegnem!“

Mešetar pa je vstal in stopil k Petričku in mu šepnil na uho:

„Danes je pri volji. Bodite pametni!“

Na glas pa je dejal: »Ostanite tu. Delo naj za nocoj počiva.“

„Pa bom.“

„To je moška beseda.“

In Toničar je sedel nazaj k mizi in spil svojo merico. Potem pa je pogledal Kelina.

„Imaš gobo? He — he!“ ga je vprašal ta in se zasmel.

„Bukovo, deset let staro, ki je od suše že vsa preperela.“

„Pa si jo zmoži — Saj nismo še pri zadnjem.“

„Ali boš ti plačal?“

„Kdo pa? Saj nisem še na koncu“ je ponovil Kelin ki je komaj čakal, da bi se nekoliko pobahal. Potegnil je izpod telovnika rejeno listnico.

„Hudimana“ ušlo je Toničarju in oči so se mu zasvetile kakor mačku, ki preži na miš.

„Kaj ne! Toliko ga še nisi imel ti — he — he —“ se je zadovoljno nasmejal Kelin in spravil listnico v žep nazaj. „Toliko ga ima samo Kelin, na Rakah.“

„No Kelin bomo kaj vrgli?“ je vprašal Pesek zaspano.

„Beži, beži! Rakši bomo pili. Kart sem sit.“

„Tudi prav“ je pokimal Pesek.

„Gospod Petriček, kaj pa molčite? Govorite vendar,“ se je obrnil mešetar k upravitelju, ki je molče sedel poleg Kelina in nemirno vihal svoje rjave brke.

„Kelin!“ je zaklical mešetar, ki ni mogel dočakati, da bi Petriček začel.

„No, kaj bi rad?“

„Pravzaprav, sam nič. Gospod Petriček bi nekaj rad povedal.“

„Kaj pa takega, gospod?“ se je Kelin obrnil do upravitelja.

„Vidite — hm — sem hotel reči — pravzaprav.“

„I, no! kar povejte!“ ga je bodril Toničar.

„Res, ne vem, gospod Kelin — ali ste opazili ali ne?“

„Kaj pa?“

„To je počasen, kakor maček, ko hodi okrog vrele kaše. I no, Kelin — gospod Petriček je izgubil svoje srce nekje, pa pravi, da tvoja Lina ve zanj.“

Kelin se je dobrovoljno nasmejal.

„Ali res?“

„Res —“

„Veš kaj — za ženo bi jo rad“ je pristavil Toničar in krepko zvrnil kozarec po grlu.

Petriček se je nemirno premikal na stolu. Sam ni vedel, kam bi pogledal.

„Jaz nimam nič proti temu.“

„Ali res ne?“ je vprašal upravitelj in neverjetno pogledal Kelina.

„To je moška beseda, pravim“. In Toničar je zopet pil.

„Kaj pa Lina? Bo zadovoljna?“ se je delal Kelin nevednega.

„Seveda!“

„Koliko boš pa dal?“

„Kaj te skrbi!“

„I, no pa vendar. Od take hiše, od Kelina, ne bo šla praznih rok, hudiman.“

„Mislim, da ne. Pet tisoč kron bo dobila.“

„Velja?“ je previdno vprašal mešetar.

„Kar sem rekel sem rekel.“

„Gospod Petriček, Kelin, roki! Tako! Zdjaj pa likof! Hej, ti zaspani Pesek, ti —, kaj spiš? Gospod Senikar pijače gor, da bo od mize teklo“, je kričal mešetar, ki mu je vino stopilo že precej v glavo.

Potem pa so se domenili da bo še pred pustom poroka.

Ura se je bližala že polnoči. Zunaj je melo in tema je bila, kot v rogu. Mesar Pesek je zopet

dremal. Ni ga motil krik in vpitje vesele družbe, iz katere je bilo mešetarja in Kelina najbolj slišati. Kelin je bil docela pijan. Petriček je odšel. Zaspan je bil in truden — vedel pa je, da ima prihodnjo noč on službo.

Že okoli ene po polnoči je bilo, ko sta se odpravljala Kelin in Toničar proti domu.

XIII.

Bilo je na Svetih treh kraljev popoldne.

Nad vasjo in nad vaškim poljem je divjala prava, pristna kraška burja, zavijala se je krog voglov in brisala drobni sneg raz strehe in ga nosila v vrtincih dalje: zadevala se je z vso silo v mala okna in jih stresala. Ravno pred Oštirjevo hišo je pihala, da se je nabral pred vratmi precejšen zamet. Vrata so se za trenutek odprla. Marjetica je hotela stopiti vun, a ravno tedaj je burja zagnala sneg z vso močjo in Marjetica je zaloputnila vrata in štopila nazaj.

„Saj ne more človek nikamor izpod strehe“, je dejala materi, ki je sedela pri mizi in prebivala iz mašne knjižice.

„Kam pa si hotela?“

„H Kelinovi Franci.“

„Ne vem, kaj imata zmirom skupaj. Saj vedno glavi vkup tiščita.“

„I kaj? — Nič!“

Mati je molčala in brala dalje. Marjetica pa se je naslonila na okno in zrla skozi okno, kar dela besna burja. Pri tem pa so se je lotevale misli na Janeza. Zakaj ne piše? Čemu moči? — Pa, ali zakaj naj bi pisal, saj mu je dala besedo nazaj. In česa še hoče, ko je vendar sama popolnoma prostovoljno — no, mati so ji prigovarjali njo je pa tudi zgrabilo takrat, ko ji je rekel Janezov oče, da je beračica. Zato mu je pisala. Sedaj je konec vsemu. —

»Ti Marjetica!«, je spregovorila mati.

„Kaj je?“

„Nekaj sem ti pozabila povedati. Včeraj me je Krovček zopet vprašal in je dejal, da pride danes.“

»Pa saj sem mu rekla že onkrat, da ga ne maram!“

„Od takrat se je mnogo izpremenilo. Prej si še mislila na Janeza. Pa si bila neumna, da veš. Ali misliš, da se je Kelin premislil? On ne bo nikoli porabil razpora z mano. In če bi še ti prišla v hišo, saj bi ga vedno spominjala na mejnik. Ravno včeraj mi je zopet Korlina povedala, zakaj noče prositi za Janeza, češ, da ne mara, da bi lazil za tabo.“

„Ho, se pa moti, če misli, da mi je res toliko. Še nalašč ne!“, se je Marjeta razjezila in ježno stisnila ustni.

„No vidiš — Zato se premisli. Krovček tudi ni napačen človek, saj ima pol zemlje.“

„Pa kopo otrok —“.

„Kaj to? Vsi trije so še mladi in te bodo morali ubogati.“

„Pa udovec je!“

„Bodi no! Le vprašaj druge. Vsaka bi si prste obliznila zanj, a on mara samo zate.“

„Jaz ne vem, kaj bi storila?“, je vzdihnila Marjetica. „Da bi mi vsaj kaj pisal“, si je mislila na tihem.

„Pametna bodi, pa je. Življenje je trdo, večkrat prinaša težave in bridkosti, polno truda in trpljenja — pa se lahko prenese, samo če človek zaupa na Boga. In naposled, saj bo Krovček naredil, kar boš ti hotela“, ji je prigovarjala mati.

„Naj bo, kar hoče, bo že kako“, se je naposled udala Marjetica.

„Poglej no pri oknu, zdi se mi, da gre nekdo k nam.“

„Hči se je sklonila k oknu pa naglo skočila strani in zbežala v malo čumnato.“

„Kam pa greš? Lej jo no, kako je neumna!“ je vskliknila mati in vstala od mize. Koraki so se začuli in takoj na to je stopil v sobo srednjevelik človek, pri tridesetih letih, rjavega, zago-relega obraza, rjavih, pristriženih brk. —

„Bog daj, mati!“, je pozdravil Krovček oštarico.

„Bog daj! — Ali te ni burja vzela?“

„Do zdaj še ne, kakor vidite —“, se je smejal ta.

„Kar sedi k peči, pa počakaj, boš malo pri-griznil.“

„Saj ni treba“, se je branil Krovček

„Lej no! — Saj vem, kaj je prav“, mu je odgovorila ona in odhitela v kuhinjo. Krovček pa si je mel mrzli roki in se ogledoval po sobi.

Potem pa je prišla Oštarica in prinesla na krožniku nekaj svinjske krače in kruha pa steklenico vina.

„Na pa založi.“

„Saj nisem potreben“, se je branil snubač »doma sem južinal“.

„Kar daj! Saj človek zlačni po tako grdi poti in v takem vremenu. Kar zatakni!“

Krovček se je nekaj časa branil potem se je pa vdal. Mej tem sta se pogovarjala o vremenu, o delu in drugih vsakdanjih rečeh. A obema se je videlo, da bi rada govorila o čem drugem, pa nihče ni hotel začeti. Oštarica zato ne, da bi ne rekel, da mu ponuja hčer, Krovček pa iz neke bojazljivosti. Že parkrat se je bil lotil, pa si je bil premislil in srebral vino.

Tedaj pa je v čumnati zarepotalo. In nato se je začel pritajen smeh.

„Marjetica!“ je zaklicala mati.

A v čumnati je bilo vse tiho.

„Lej jo no, še oglasi se ne!“, je dejala mati.

„Kaj je notri?“, je prašal Krovček.

„Prej je zbežala, ko te je zagledala. Sramežljiva je, veš? jo je opravičevala. „Marjetica, pridi no sem, kaj delaš notri?“

Ko te ni hotela priti, je vstala mati in odprla vrata. „Kaj pa delaš?“

„Nič. —

Sem pojdi! Kaj boš zmrzovala notri. —
Lej jo no — kako se brani —

(Pride še).

PREVARJEN.

Spisala Rezika Nemec.

Na prijaznem griču je imel inženir gospod Pavel T. majhno hišico, zapuščino rajnih starišev. Iz spoštovanja in ljubezni do njih, hišice ni prodal, ampak si jo je obdržal v blag spomin.

Radi svojega poklica je stanoval s svojo ženo Ano in hčerko Lenico v mestu in svojo rojstno hišo je obiskoval le včas po letu in kadar so mu razmere dopuščale. Mirno in srečno je živel v krogu svoje Ane in šestletne edinice, tako, da niti sam ni vedel, kako hitro mu je minulo deset let njegovega zakonskega življenja.

Pa prehitro je prišlo drugače. Gospod Pavel je prevzel delo pri nekem velikanskem podjetju daleč proč v tujem kraju. Žena mu je bila že delj časa bolehnja in toraj mu nikakor ni kazalo, jemati ženo in otroka s seboj. S solzami v očeh je prosila gospa svojega soproga, da jima je dovolil z Lenico preživeti ta čas v njegovi rojstni hiši. Gospod je z veseljem dovolil in prekmalu je prišel trenutek, ko so se morala ljubeča srca ločiti, da se mogoče nikdar več ne vidijo.

Topli žarki poldanskega solnca so nekako leno padali na blede obraz gospe Ane, ki je sedela na leseni klopici med košatim drevjem. Bila je jesen in zrelo sadje je pogostoma padalo krog nje, za katerim veselo skaklja brezskrbna Lenica. Ljubeče materino oko je z dopadanjem počivalo na dragem otroku, vendar pa jo je zdaj preletel sled bojazni, kakor da bi dobra mati slutila nesrečo, ki bi nju znala zadeti.

Nagloma pridirja Lenica k materi, se je oklene in kaže na moža, ki je korakal po poti

navkreber. Bil je poštni sel, ki je izročil gospej veliko pismo. Čudila se je neznani pisavi in tuhtala kdo bi jej neki pisal, ker to ni bila moževa pisava.

S tresočo roko odpre pismo in bere:

»Cenjena prijateljica

Čudili se bodete morda neznani pisavi, vendar Vam moram to naznaniti, ker mi tako velela vest: Vaš mož misli odpotovati z neko mlado meščanko; vjel jo je čisto na limanice.

To Vam sporoča Vaš nepoznan prijatelj*.

Nekaj časa je strmela v pisanje, potem pa se onesveščena zgrudila na klop. Lenica je klicala mamico z najslajšimi imeni, objemala in poljubljala jo, dokler ni prišla mati k zavesti. Ana globoko vzdihne: »Oh Pavel, to je toraj tvoja ljubezen!? S težavo se je vzdignila in s trudom privlekla v hišo.

Pokleknila je pred podobo Križanega in tiho molila. Tudi mala Lenica videvši mamico je pokleknila in molila v svoji nedolžnosti. O ljubi Bog! ozdravi mi zopet ljubo mamico in daj nam nazaj dobrega očeta. Priproste besede nedolžnega otroka mater vzdramijo iz zamaknenosti, da je vstala in otroka nežno poljubila.

Od zdaj naprej je hujšala čimbolj. Vidoma je slabela in to zato, ker ni dobila od moža nikakega poročila, kar je še njeno nežnočut še boljje vznemirilo. Kmalu so jo jele moči zapuščati in le s težavo jima je pripravljala vsakdanji živč. Naposled je morala leči. Dobrosrčna stara žena jima je prišla zdaj pa zdaj opraviti potrebno delo in je postregla gospej. Ubogo dekletce pa je sedelo pri materi niti za trenutek se ni ganila od nje.

Neko jutro je pravila mati. »Če se ne motim, Lenica bo jutri praznik in najin altarcček, ki svega naredili Materi božji, je čisto brez kinča. Idi ljubo dete na vrt in poišči še rožice, katerih ni pomorila slana, da z njimi okinčaš Marijino podobo.

Z veseljem je dekletce odskakljalo na vrt in prineslo kmalu polne roke jesenskih cvetk. Položila jih je lepo na mizo in z njimi lepo okrasila altarcček. Ostala ji je še modra cvetlica, nekaj časa jo je ogledovala, potem pa veselo vzkliknila: »Ah, to rožico pa naj Marija v rokah drži. Dobro, da sem jo utrjala; sirotca bi ob hudem mrazu zmrznila«. Vtaknila je Mariji cvetko v roko, potem pa sva radostna skakljala po hiši. Kar se jej je oko ustavilo na obličju bolne matere. Obraz se ji zresnil, planila je k njej, se je trdno oklenila in milo zaplakala. »Ah dobra mamica! Saj boste zopet zdravi in dobri atej bodo zopet prišli k nama. Saj jaz vsak dan

molim pri Marijinem altarčku in prosim božjo Mater, da se naju usmili.

Materi so zalile solze oči, tesno ji je bilo pri srcu, pogladi hčerko po nežnem čelu, rekoč: „Le pridna boji Lenica in ne zabi na Boga. On naji nebo zavrgel. Sai še priprosti rožici od vzame cvet, da se zamore v spomladi tem lepše razcvesti. Upajve tudi medve, da se nama povrne srečni čas.“

Po noči se je čutila bolnica zelo slabo. S težavo se vzdigne in nasloni na poleg stoje o mizo. Vzame pero in papir v tresočo roko in začne pisati.

Ljubi mož!

Ko bodeš bral to pismo, bodem jaz že jed črvov. Jaz vem, da Te bo našla hčerka; to mi pravi vest in da Ti bo izročila to pismo. Jaz Ti vse odpustim! V duhu Te poljublja umirajoča Ana.

noče slišati, kam nai idem zdaj. Naposled jo zapanec premaga in oklenjena okrog materinega vratu zaspi.

Ko so drugi dan drvarji šli mimo hišice, so slišali obupno jokanje in klicanje male Lenice. Šli so gledat in našli so otroka objemajočega mrtvo mater. Poznajoč hišne razmere so hitro obvestili gospoda župnika, da je vse potrebno ukrenil. Hotel je brzojaviti inženirju Pavlu, a ker ni znal za naslov, je moral to opustiti. Pred par dnevi ji je bil prinesel Sv. Obhajilo, a ni vedel, da bo to že njena popotnica.

(Konec prihodnjič.)

MAJEVI VEČERI.

(Črtica zapisal Lj. Brgant)

Zlati maj!.... Komu ne bi zadrhtelo srce veselja ob teh besedah? Res, ni ga lepšega časa,

Pismo spravi skupaj in še pridene ono nesrečno prijateljevo pismo, ter vse zapečati. Naslov pa napiše: „Mojemu možu!“

Potem vsa onemogla vzbudi hčerko, rekoč: „Ljuba Lenica, vzemi to pismo, izroči ga očetu, kedar ga najdeš! — Glej jaz grem k Očetu vsemogočnemu, grem tja, — tja. Z Bogom — Leni — ca — Bodi pri — dna, ne — za — bi Boga“. Roka ji omahne, globok vzdihljaj se ji izvije iz prsi — in matere ni več.

Otroku se čudno zdi, da je postala mati mirna. Prime jo za roko, pa roka je ledena. — Plače in kliče mamico, kot revica najlepše zna, pa mama jej več ne odgovori.

O ljuba mama! ali me nimaš nič več rada, saj bom pridna in te bom vse ubogala. Pa vse zastonj; mati le molči. Sedaj se o!rne do po dobe Matere božje in prosi. „O ljuba Mati božja vzbudi mamico! — Nimam očeta, mamica me

kot so dnevi majnika. Vse cvete in zeleni, vse prepeva in se veseli vstajenja narave.

Kdo še ni vžival poezije majevih večerov? Mislim, da pač vsak. Ne moremo si predstavljati lepše slike, kot je tihi večer majnika, poln poezije in skrivnostnega veselja. Solnce se poslavlja od nas in obseva s poslednjimi žarki vrhove zelenih planin, da žare v vsi svoji lepoti; vse objema tihotni mrak. Le slavčeva sladkodoneča pesem doni iz grmiča in se gubi tja v vsemir.

Tudi moje srce navdaja ob tem prizoru sladko čustvo. Tam v potočku sedim v okrilju vitkih jelš, in moj pogled hiti tja po cvetočih livadah, zelenih travnikih in gozdih v pomlajeni svet; v duši mi pa ta pogled neti in vžiga ljubezen do rodne zemlje slovenske. In ob teh mislih mi potekajo ure hitro, da prehitro.

Bolj in bolj zavija noč zemljo v svoj temni plašč, in na jasnem nebu se užigajo svetle zvez.

dice, ter svetijo doli na pomlajeno naravo. Jaz pa še vedno sedim ob potoku, zatopljen v svoje misli. Potok teče, šumljajoč s svojimi valčki, dalje proti svojemu cilju, pripovedujoč vitkim jelšam pravljico o cvetoči vesni in o njeni lepi, vedno zeleni deželi, ki je menda tam daleč za morjem za deveto goro.

Vedno tišje postaja krog mene. Še celo s' avčeva pesem utihne. Le zvezdice, te božje lučke, plamtijo vedno svitleje, in njih svet odseva v srebročistem potoku. Kroginkrog je razlit prijeten vzduh cvetic pomladanjčic.

Teško se poslovim od tega priljubljenega kraja, kjer sem užil že toliko lepih uric. Vedno in vedno me žene srce nazaj proti kraju moje sreče, tja na zeleno tratico ob bistrem potočku. Tam najde duša pravi mir in radost.

O, zares krasen si majnik zlati, in idilični tvoji večeri !.....

SV. GERMANA.

Igrokaz v štirih dejanjih in s sklepnim prizorom.
— (Prevedeno iz nemškega.)

O S E B E :

Germana, pastirica. — Ana, njena mačeha. — Kata, Marjeta, Germanini polsestri. — Žefa, Polona, sosedi. — Jerica, Nežika, Tončka, Zofka, Lenčka, pastirice.
(Igra se vrši na južnem Francoskem v 16. stoletju.)

ČETRTO DEJANJE.

(Dalje.)

Lenčka (vstane). Zнала sem, da mi je odpustila; saj je bila tako dobrega srca. — Pa poslušajte, kaj se mi je zgodilo pred nekoliko dnevi. Bila sem v postelji; strašno me je bolela roka, kar peklo in žgalo me je, da sem na ves glas kričala. Kar naenkrat pa se mi je zazdelo, kakor da bi mi nekdo šepnil na uho: Germana. Vstrašila sem se in v tistem se spomnila, kako sem

zapodila eno Germanino ovco v brezdno. Začela sem se kesati svojega dejanja in tako hudo mi je bilo, da sem začela jokati. In zopet sem zaslišala glas: Germana! Tedaj sem pa zaupila: „Germana, prosi za me, da se spreobrnem“. In v tistem hipu nisem čutila nobene bolečine več. Lahko sem roko tudi že gibala. In sedaj sem prišla sem, da se ji zahvalim in prosim odpuščanja.

Vse: Čudna stvar!

Lenčka. Pa tudi vas druge prosim, da mi odpustite, če sem vas razžalila

Ana. Prav rade ti odpustimo, samo boljšaj se.

Lenčka. Hvala vam lepa!

Četrty prizor

Prejšnje: Žefa; Polona.

Žefa. Tu leži; blažena ona.

Polona. Srečna ona, saj je bila sveta.

Žefa Ravno kar sem bila pri sosedi Pepi in ta mi je pravila, da sta spala nočoj pri njih dva popotnika. Pravila sta, da ko sta se bližala naši vasi sta videla, kakor da bi peljala iz nebes do naše vasi bela cesta. Po tej cesti so pa prihajale na zemljo belo oblečene device in so pele. Kmalu na to pa so se vračale zopet proti nebu in v svoji sredi pa so peljale eno novo devico, ki je bila vsa okrašena. In ko so prišle do zvezd, je vsa prikazen izginila.

Nežika. To je bila Germana.

Ana. Ob kakšni uri se je pa to zgodilo?

Žefa. O polnoči.

Kata. Torej ravno takrat je umrla.

Žefa. Srečna ona! Lepo in sveto je živela, lepo in sveto je umrla. Blagor nji! Sedaj že prepeva z angeli Bogu in Mariji čast in slavo, zato pa zapojmo tudi me:

Otrok Marijin blagor ti!

(Zagrinjalo pade.)

(Konec.)

POGLEJ, KAKO LEPO DEKLE!

(Slička iz Trsta.)

Franica se le bila vrnila v Trst. Anica ti si ostala doma. Jesen je prihajala in polagoma zavijala planine v rumeno odejo. Zima je prišla nagloma in pobelila domače dobrave. Anica ti nisi bila več mirna. Po glavi so ti rojile one — besede. Ti si se vedno bolj zavedala svoje lepote — in zdelo se ti je, da je domačini premalo uvažujejo. Zahrepenelo te je iti v svet —

v Trst, tam kjer bodeš imela več častivcev svoje lepote.

Pisala si Franici, naj ti poišče službo. Mati ni bila tega zadovoljna. Anica ti si znala naenkrat svojo mater žaliti. Oče se je protivil. Ti si se mu umikala. Brata sta bila žalostna, ker si se tako izpremenila. Tvoja sestra pa je bila še premлада in ni umevala teh stvari. Prišel je dan

slovesa. Takrat ti je bilo žal, da si se bila odločila v svet. Še se spominjaš ko si šla v cerkev, ko si vidila obhajilno mizo, kjer si pred par leti prejela prvikrat Jezusa. Oko se ti je porosilo, ko si šla mimo krstivnika. Ko bi ljudje ne bili vedeli, da imaš v Trstu že dobljeno službo, bi gotovo bila ostala doma. Toda nekoliko te je bilo sram ostati, nekoliko si se doma sprickala, največ pa so te motile one besede. In šla si. Pri slovesu si jokala, jokali so tudi tvoji domači ljudje. In vendar si šla. Vlak je zažvižgal. Na ovinku se je skrila rojstna hišica, bela cerkvice, rudeči zvonik — domači log — in ti si samevala v vlaku in si brisala solze — in mirila srce. — Na postaji v Trstu te je čakala Franica. Ker je imel vlaš zamudo, je bilo že pozno v noč. Kakor omamljena si izstopila iz vlaka in, ko bi te ne zagledala prijateljica, bi ne vedela kam. Kakor angelj varuh je prišla Franica po te, da te sprejme v „Zavod sv. Nikolaja“.

Na postaji je bila taka gnječa, da sta se komaj prerili skozi množico. Tu se je slišalo govorjenje in pozdravljenje v vseh jezikih. Anica ti nisi umevala drugega kot slovensko. In glej komaj slišno je namignil nekdo k tovarišu: „Guarda che bella ragazza“. Anica si se stresla na vsem životu. Tvoj pogled je srečal strastno divje oko malega suhatega človeka.

Tudi to si povedala Franici. Kmalu si doznala, da je bil to trgovec deklet. Pokazala ti je tudi »varhinje deklet«, ki so imele na belorumenih pentljah svetinjske Matere Božje dobrega sveta. Obljubila si prijateljici, da jo bodeš vedno poslušala in se varovala nevarnosti. Anica ti si lepa deklica. To znajo vsi. Toda ti se sedaj nič več ne zmeni, če drugi občudujejo tvojo telesno lepoto. Tebi je nad vse mar le dušna lepota in bela nedolžnost.

Ko si bila prvikrat slišala doma pri studencu besede „guarda che bella ragazza“, so ti vzele tihi mir in srečno zadovoljstvo. Kesala si se svoje nečimernosti a bila si prešibka da ostaneš doma. Ko si jih pa slišala drugikrat na postaji in jih razumela, si zmagala nad nečimurnostjo dobro vede, da „lepo lice hitro zgine, lepa duša pa ne mine. Franica varuj Anico. Ti pa Anica ostani dobra in piši domov tolažilna pisemca svoji materi, očetu, bratoma in sestrici. Kaj ne da boš? „Bodem.“

(Konec).

NEKAJ ZA SLOV. STARIŠE.

(Po maloruskem.)

V Berežanah je živel pred nekoliko leti Peter G. nonovskij. Bil je pameten in razumen mož. Spoznal je, akoj kak poklic bi bil najprimernejši za njegovega Grigca in Procija. Prvi je vedno rad imel knjigo v roki, V šoli je bil prvi. Učil se je vedno naprej še čez nalogo. Če je šel na pašo poganjat živino je vzel sboj knjigo. Treba mu je bilo vedno novih knjig. Kazal je jasno nagnenje do učenega stanu. Oče ga je pošiljal za nekaj časa k gospodu župniku, ki je bil zelo izkušen mož, naj tudi on presodi sinov poklice. Tudi župnik je bil na jasnem, da Grigec ne sme ostati kmet.

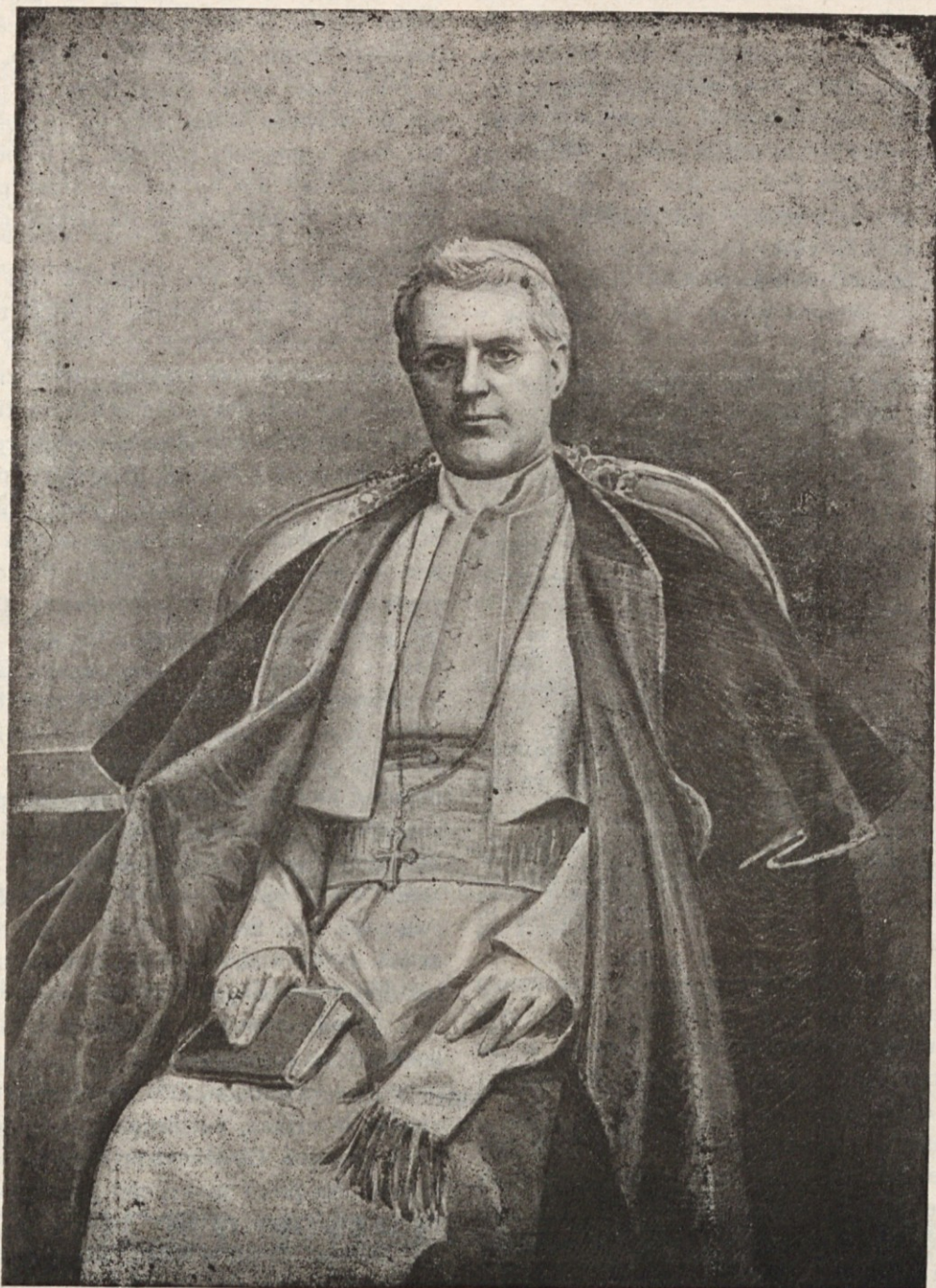
Procij je bil ves drugačen. Pri knjigi se je dolgočasil. Če je le mogel, je tekal za delavci na polje in senožeti. Bil je navdušen za vsako kmetško delo. Bil je pri vsakem delu zraven. Že v zgodni mladosti mu je moral oče kupiti vse kmetško orodje zanj primerno (kmetško orodjeje kot igrača).

Minilo je nekaj let. Grigec je postal profesor, Procij pa je prevzel domače gospodarstvo. Srečna sta bila oba. Ta sreča je bila tem večja, ker sta oba dobila dobri ženi. Blagor hiši, kjer vlada mir, ljubezen in zadovoljstvo. Grigec je zadel pravi poklic, pravi stan in zato mu je bil vdau s vso dušo. Isto tako Procij. Bila sta svojemu stanu tako vdana, da sta mislila tudi njuni otroci bodo morali ostati pri tem stanu. Poznejša izkušnja je pokazala, da sta se hudo motila. — Grigčev Lovrenček je imel najlepšo priložnost, da se poprime očetovega stanu. Oče se je zanj veliko trudil in mislil si je, da bi bilo poniževanje stanu, ko bi njegov sin ne postal učen gospod. Fantu pa niso kaj nič dišale knjige in če je le mogel, je bil vedno na polju, v hlevu pri živini itd. Kaj bo iz njega? Bodemo videli.

Procijev sinček Cirilček je imel vse lepe lastnosti in sposobnosti, le za kmetijo ni kazal nobenega zanimanja. Oče ga je priganjal, naj bo vendar le priden, ker drugače bo znalo vse premoženje propasti. Cirilčkova prijateljica je bila knjiga in pero. Na polju je kaj rad posedal v senci in čital in čital, delo pa je zastajalo.

Grigec je hotel imeti učenega sina. To pa ni šlo. Z veliko silo je zdelal Lovrenček nekaj šol. Večkrat je moral ponavljati razrede. Postal je reven pisarček. Drugo se mu je vse ponesrečilo. — Naposled je obolel in umrl.

Cirilček, ki je moral ostati doma, je zane-marjal gospodarstvo. Nosil se je po gosposko — in — čez nekaj let je šlo vse premoženje na boben.

Papež Pij X.

NOVICE.

Prevzvišeni gospod škof se je povrnil v soboto zvečer iz obiskovanja in birmovanja v pazinskem dekanatu. Vsled prehlajenja ni mogel zadnjih 8 dni nikjer pridigati. Sedaj se prevzvišeni počuti bolje.

Odlikovanje. Sv. Oče je v zadnji audijenci našega škofa v Rimu odlikoval prečastitega gosp. A. Kalaca župnika-dekana v Pazinu. Imenoval ga je za monsignorja in svojega častnega komornika. Kot tak ima pravico nositi talar vijoličaste barve. To odlikovanje preide tudi na naslednike sedanjega gospoda dekana.

Pri sv. Ivanu bo prihodnjo nedeljo, dne 12. maja škofovo obiskovanje in sv. birma.

Dvanajstvinarske znamke izda 1. junija poštna uprava.

Iz Kozjega na Štajerskem. Neko čudno gonjo vprizarajo po lepi naši zeleni štajer-ki deželi celjski liberalni gospodje pod umazanimi cilindri. Radi bi spravili ti mladi celjski doktorji pod svoje kremplje uboge štajerske kmete-trpine v tem burnem času. To priliko rabijo na nečuvni način v sedajni volilni borbi, pa upamo, da se bodo močno opekli. Kaj pridno pošiljajo svoje liberalno glasilo »Narodni List« na vse strani, ki zavija in laže, kakor star li-jak čez poštene kmete in naše kandidate. Mi katoliški kmetje volilci jim nič ne verjamemo. Pa kaj bi jim, saj še ne vedo, kako se orje in seje, ne pa kako se polje obdeluje. Pa ti naprednjaki bi naj nam komandirali, ki delajo po ovinkih, ne in nikdar ne. Mi že imamo svoje voditelje in kandidate. Vaših privržencev ne potrebujemo. Mi smo si ustanovili »kmečko zvezo« in v ti upamo na boljše bodočnost. Prav pridno se prirejajo volilni in zaupni shodi, pri katerih nastopajo naši kandidatje kot izvrstni govorniki in zaščitniki naših kmetov volilcev. Mi bomo volili kandidate, ki nam jih je postavila Slovenska kmečka zveza. Mi bomo pokazali dne 14. maja, da so naši kandidatje: Dr. Anton Korošec; dr. Jožef Pavolej, dr. Ivan Benkovič, dr. Miroslav Ploj in kmeta: Franc Roškar in Franc Pišek. To so naši kandidatje in ne drugi. Tudi v Kozje so poslali cel kup lepakov, ki so bobnali na shod, pa kozjani si ne dajo komandirati in ne enega lepaka niso prilepili. Tako je prav in časno! Mi vstajamo, vas je strah.

Avstrijska mornarica v Jeruzalemu. Dne 12. aprila je dospela avstrijska vojna mornarica v Jafo. Admiral Ziegler s častniki, podčastniki in z moštvom (400) so se pripeljali s poseb. v'akom v sveto mesto in se napotili v vrstah do cerkve Božjega Groba. Tu je zadonel »Hvala večnemu Bogu« in ginjeni so poljubili mornarji Izveličarjev

grob. V nedeljo je vojni kurat Karel Maghet imel na gori Kalvariji sv. mašo, kjer so se vsi obhajali, spovedani so se bili že poprej. Bil je vspodbudljiv prizor. Drugi dan so prehodili, »križev pot« in obiskali več znamenitih krajev. Tudi v Betlehem so šli — Povsod in v vsakem stanu človek lahko pokaže svoje versko prepričanje. Gorečnost in navdušenost naše mornarice je ob tem romanju v sveto deželo spominjala na ono prvih kristijanov,

Lakota v Bolgariji. V južni Bolgariji pa utegne biti jako slaba letina. Zato se je bati, da bode lakota po teh okrajih, koder jo pozeblja zimska setev. Zato je vlada prepovedala izvoz hrane iz Bolgarije, dokler se ne vidi, kaka bode žetev. V vsakem slučaju pa preti narodu lakota. Slaba letina se kaže sedaj v posledicah. V prvih dveh mesecih so državni dohodki za 4,047.290 frankov nižji v primeri s proračunom.

V avdijenci pri sv. Očetu umrla. Pred kratkim je prišla v avdijenco k sv. Očetu ženica, stara že 72 let. Le dve minuti sta še manjkali da bi prišla na vrsto. Toda v hipu se je zgrudila mrtva na tla. Sv. Oče je takoj prišel iz svojih sob in blagoslovil umrlo starko.

Grozovita nesreča se je zgodila v Gorici dne 26. aprila in je zahtevala svoje žrtve med delavci. Ob pol 3. se je namreč usula plast peska in kamenja v mestni jami, kjer kopljejo pesek za posipanje cest, ter pokopala pod seboj sedem delavcev. Tri je zasulo do polovice in so jih kmalu izvlekli izpod kamenja. Štirje so bili pa zasuti popolnoma in ni bilo nobenega npanja, da jih rešijo. Reševalna dela so se zakasnila, ker so morali poprej podpreti peščeno steno steno, ker se je bilo bati, da se vsuje nova plast na reševalce. Polagoma so izvlekli tudi ostale štiri, seveda kot mrlice. Reveži so bili popolnoma zmečkani. Ponejše poročilo pravi, da je hodila ponoči okoli podrtine neka ženska in vpila, da je podsut tudi njen mož. Imeli so jo za blazno, toda ko je policija naslednjega dne zjutraj ob 7. uri odredila kopanje po razvalinah in so do desetih dopoldne kopali, so našli pod ruševinami mrtvega Andreja Medveška iz Kanala. Medvešek ima tri hčere, najstarejša ima 12 let. Policija je prijela podjetnika, ki se je ves zbežan vsled nesreče in smrti svojega sina skrnil pri nekem prijatelju. Mrtvih je bilo pet delavcev, med njimi štiri Slovenci, trije so pa ranjeni. Vodstvo podjetja niti vedelo ni, kako se pišejo uslužbeni delavci in koliko jih je bilo na delu.

Tatovi. Ob belem dnevu so ukradli tržaški tatovi z oltarja v cerkvi sv. Jožefa pri sirotišnici na ulici dell'Istria dva svečnika vredna 56 kron.

Don Vatovaz, župnik pri sv. Jakobu v Trstu, se je pritožil proti razsodbi okrožnega sodišča, ki ga je obsodilo na 100 kron globe, ker je očital socialno-demokratskemu „Lavoratore“, da je od vlade podkupljen. Deželno sodišče je don Vattovaza oprostilo.

Za ljudsko peje v cerkvah. Na Italijanskem se je usnovalo društvo za razširjenje ljudskega petja v cerkva. Papež je ljudskemu petju jako naklonjen. Rekel je društvu, da pri slavnostnih liturgičnih opravilih bodi latinski jezik sicer naj pa ljudstvo peva v svojem narečju. Isto je povdarjal naš list že večkrat, da naj gojimo svoje slovensko petje po cerkvah, ki je smemo pač vedno rabiti izjemši pri strogo cerkvenih slovesnostih in liturgičnih obredih, ko mora pevski zbor pevati v istem jeziku, kakor duhovnik pri oltarju.

Blagajništvo „bratovščine družbe sv. Cirila in Metoda“ za župnijo Starega sv. Antona je sprejel novi duhovni pomočnik Jakob Ukmar bivajoč v ulici Fabbri št. v. 2. Članom se priporoča točno plačevanje letnine, posebno velja to za one, ki so s plačevanjem še zaostali.

Celo mesto se je prestrasilo v soboto dne 27. aprila večer ob 8. uri, — namreč Kranj — ko je strela udarila v drog električne napeljave poleg župne cerkve. V trenutku je bilo vse mesto v svetlobi in pok — in električne žarnice so vse ugasnile nastala je črna tema. Dve osebi, ki sta bili slučajno pri vodnjaku ob župni cerkvi, sta bili vrženi ob tla, strahu pa je strela povzročila veliko. V cerkvi, kjer se je še izpovedovalo, se je čutilo, kakor da je nekdo močno ustrelil iz samokresa. Po nekaterih hišah so se razpočile „hruške“ (svetilke).

Vreme se je vendarle izboljšalo toliko da imamo vsaj nekaj pomladanskih dni. Vsi poljski pridelki so vsled dolge in hude zime zelo zaostali.

Naš cesar se je povrnil 29. aprila ob 2 uri 45 minut naza na Dunaj in se odpelja naravnost v Schönbrunn. Popoldne se je vršil na Dunaju ministrski svet. Beck je kratko poročal o cesarjevem potovanju. Ko je zapuščal cesar Prago ga je pozdravljala velikanska množica, ki je napravila špilir od Hradčina do kolodvora. Burni „Na zdar“ klici so izpričevali udanost češkega ljudstva sivolasemu češkemu kralju. Ob 9. dopoldne se je odpeljal cesarjev poseben vlak na Dunaj. Milosrčno svoje srce je dokazal vladar tudi ob svojem praškem obisku. Daroval je praškim ubogim 10.000 kron in nadalje ubožcem v mestih Karlin, Smichov, Kraljevi Vinohradi in Žižkov po 200 kron, za uboge manjših občin po 500 kron, praškim dobrodelnim zavodom in društvom 17.000 kron. Namestnik grofu Coudenhoveu je cesar izjavil, da je zadovoljen s bivanjem v Pragi in se mu je toplo za

hvaljeval. Praškemu županu dr. Grosu je obljubil cesar, da pride prihodnje leto k praški jubilejski rastavi. Judovsko vodilno glasilo »N. F. Pr.« je iznenadilo cesarjevo lastnoročno pismo, ker naglaša da je prišel trenotek narodnega sporazumljenja. List sodi, da se dobe pozneje tla, ki bodo ugodna za seme, ki ga stresa cesarjevo pismo.

Dunajski župan Dr. Lueger se je dne 27. aprila povrnil iz istrskega zdravišča v Lovrani zopet na Dunaj. Dunajčani so ga sprejeli slovesno pa tudi med vožnjo so ga v Ljubljani, v Gradcu in drugod navdušeno pozdravljali. Luegerjevo zdravstveno stanje je povoljno. Županskih poslov ne more še prevzeti ker slabo vidi. Ostane pa na Dunaju da sodeluje po svojih močeh pri občinskih poslih in jih nadzoruje. Dr. Lueger toži inženirja Frassla zaradi razžaljenja časti. Trdil je namreč, mož na nekem volilnem shodu da dobiva na leto iz mestnih ustanov nagrade 100.000 kron.

Šolske kazni mislijo poostriži na Dunaju po ljudskih in meščanskih šolah. Dunajski okrajni šolski svet se je izjavil za strožje kazni in pozval šolska vodstva, naj se izjavijo, če zadostujejo sedanja kazenska sredstva in v koliko naj se razširijo — Morda pridemo še počasi nazaj na šibo, ki „novo mašo poje“. Odkar je postava odstranila šibo iz šole, je šolska mladež vedno bolj razbrzdana.

Zgradba cerkve na Viču pri Ljubljani napreduje, precej naglo. Zvonik je dograjen 12 m visoko, cerkveni zid 7 m. Cerkev bo do zime pod streho.

Parobrodni promet med Trstom in Benetkami. „Avstrijski Lloyd“ objavlja da uvede za čas „Mednarodne umetniške razstave v Benetkah“ vsakdanjo zvezo med Trstom in Benetkami. Vsako nedeljo se odpelje parnik v Benetke ob 8. zjutraj, ostale dni pa ob 12. ponoči, razven ob sobotah, ko se povrne ob 7 uri zvečer. Nova služba se je otvorila dne 5. majnika in traja dnevna zveza do meseca oktobra. Dne 27. aprila so slovesno otvorili umetniško razstavo v Benetkah. Italijanskega kralja je zastopal grof Turinski.

Nesreče na morju. Španski parnik „Leon“ je zadel ob španskem obrežju ob angleški parnik. Vse moštvo je utonilo. — Izseljeniški parnik „Citta di Milano“ pogrešajo. Bati se je, da se je ponesrečil. Na parniku je bilo 1000 oseb.

Prvi majnik v Trstu. Ob 10. 10. uri dopoldne je bil običajni socialistični shod, potem so šli po mestu. Na velikem trgu so upili: Doli z meščanstvom! Liberalci so priredili protidemonstracijo, ki je socialistični spravila v nered. Začeli so se zmerjati in slednjiš pretepati s palicami. Pred mestno hišo je nastal pravi pretep, da so v kavarni Municipio zaprli okna boječ se, da šip

ne pobijejo. Eno marmornato mizo so razbili. Ko se je sprevod pomikal dalje, se je razcepil v več manjših skupin, ki so prirejali govore, pri katerih je prišlo do ostrega prerekanja med socialisti in liberalci, v katero so se vmešavali tudi mladi republikanci. Ranjen je bil socialni demokrat Mario Spinčić, ki je dobil po glavi.

POLITIKA.

Avstrija-Ogrska Volilni boj je na vrhuncu. Z vsemi silami delajo stranke vseh narodov in vseh barv, da bi prpomogle svojim kandidatom oziroma načelom do zmage. Ne lažemo pa, če rečemo, da najostudnejšo agitacijo uprizarjajo v novih krajih socialisti. Ne strašijo se ne pred lažmi ne pred grožnjami. Mislamo, da so se med tem času odprle marsikomu oči, da je spoznal te brezverske osrečevalce ljudstva. Obseg našega lista nam ne dovoljuje, da bi obširneje pisali o volitvah, rečemo le, da čeravno bo izid iznenadil v marsikakem kraju, vendar upamo da pošljejo Slovenci na Dunaj večinoma odločne katoliško narodne može. — Naš min. za zunanje zadeve Aerenthal se je podal v Berlin, kjer je bil sprejet od nemškega cesarja in je imel pogovore z nemškimi državniki glede svetovne politike. Ta obisk je bil odgovor na obiske angleškega kralja na Španskem in zlasti na Laškem. Angleži in Nemci si namreč niso dobri prijatelji. Zato pa išče angleški kralj po Evropi zaveznikov, da bi tako osamel Nemčijo. Pri tej snubitvi ima srečo. Španci, Portugalci, Franci in Lahi so na njegovi strani, z Nemčijo drži le Avstrija. Angleži so tudi hoteli staviti predlog na haški mirovni konferenci, ki se snide to poletje za razoroženje, toda temu se je uprla Nemčija. To snovanje novih zvez ne pomeni nič dobrega. — Naša deželna bramba dobi svojo artilerijo. — Dunajski župan Dr. Lueger se je povrnil nekoliko boljši na Dunaj: hoče poseči osebno v volilni boj. Dober tak vojvoda ki stoji, če tudi telesno potrt, v važnem trenutku na svojem mestu in ne zapusti svoje armade. — Ogrski ministri so bili te dni na Dunaju, da so poročali cesarju. Koncem meseca maja, po končanih volitvah se zopet začne pogajanja med našimi in ogrskimi ministri zaradi nagodbe.

Drugi kraji. Na Španskem so imeli volitve. Ljudstvo je pometlo iz parlamenta skoro vse liberalce. Ogromna večina poslancev je konservativna. To je odgovor na počenjanje liberalcev, ki so tudi v katoliški Španiji začeli protiversko gonjo, podobno oni na Francoskem. — Francoski socialistični ministri že okušajo grenki sad svojih svobodomiselnih nauk. Učitelji in uradniki so namreč zahtevali pravico, da se smejo združevati v

sindikate. Vlada je pa to prepovedala in še celo nekatere odslovila iz službe oziroma zaprla. Zato so pa radikalni socialistični poslanci oestro napadli zlasti ministra Klemensija in Briana, ki sta se pa jako nespretno branila. Ni izključno, da bo moralo ministrstvo napraviti prostor drugemu. Lastni otroci so jim začeli rasti čez glavo! — V štabu laške socialne demokracije je nastal razkol med generali in sicer radi — nepoštenost. Očitajo si jeden drugemu najlepše reči. No ja, šaj vedno pravimo da, kdor je pošten ne more biti med socialnimi demokrati. Smilijo se nam le zapeljane množice.

DOMAČI ZDRAVNIK.

Vnetje pljuč. To pomlad se je pojavila ta bolezen obilni meri. Mnogo je že za stran vnetja pljuč umrlo, ker niso znali za domača zdravila proti tej bolezni. Evo tukaj domačinsvet. Kadar kje koga zbada ali peče oprsih ali trebuhu naj naloži na prt namazanega kislega zelja, seveda veliko boljši je mrzla skuta (sir). Odeni se dobro in čakaj poldrugo uro. Če te neha zbadati, ni treba čakati; če pa še zbada in peče, ponovi še enkrat in večkrat z novimi obkladki če je potrebno. To priprosto zdrevilo odvzame ogenj in bodenje v nekoliko urah. Zato smemo reči, da je skuta (sir) v tem nevarnem slučaju najboljšo zdravilo: z njo samo lahko rešiš mnogim ljudem življenje. Za znotraj naj jemlje bolnik vsakega poldne žlico laškega, ali boljše mandelnovega olja, ki ga dobiš vsaki le arni. Tudi ovitki so pravo domače zdravilo. Omeniti moram, da ne bo vsakega v prsih, kadar se mu vnamejo pljuča, in da tudi ne žge vsakega; zato naj človek ne misli, da bi se ne smel tako zdraviti, če ga ne bode ali než ge. Život pa postaja vsakemu hudo vreč, in žila silno bije: to so znamenje, da je treba skute (sira) in ovitkov.

GOSPODARSKE STVARI.

Jajca se ohranijo do pol leta in še dalje: Z makovim, še bolje pa lanenim oljem namazana jajca se ohranijo do pol leta in še dalje.

Črnilo za železne peči Vzemi navadne tuhe ali grafitu, zmešaj jo z beljakom od jajca in namaži s čopičem ali pa s krtačo peč. Ko se posuši, drgni jo s krtačo in svetila se bo.

Citrone in pomaranče se ohranijo. Šelak se razstopi v špirtu, z njim se omočijo limone ali pomaranče in pusté, da se šelak posuši. Duh in okus ostaneta; šelakova škorjica pa se z lubom odlušči.

Les, ki ne zagori. Razstopi 3 dele galuna in en del železnega vitrijola (modre galice) v 6 delih vode. To tekočino razgrej, omoči dvakrat les, ki ga hočeš pred ognjem obvarovati in pusti vselej, da se posuši. Potem si naredi testo iz presejane lončarske glin in vode in vleči z njim les. Tak les ne bo nikdar zgorel, ker zamore le prav počasi tleti.

PREGOVORI. Nabira in piše Mihael Pučiček

Ako mu prst pomolimo, prime za vso roko.
Po izgubi poštenja gre radost življenja.
Hči skopuhova je dostikrat žena požeruhova.
Raje danes pečenega škrjanca, nego jutri kokoš.
Enkrat z batom, enkrat s psom.
Od pastirja se vedno kaj tirja.
»Daj« je umrl, »nekda« ga je pokopal.
Takrat je dobra pšenica, ko se ji uklanja žanjica.
Cvenk večkrat pravico prevpije.
Ukradena reč za gospodarjem vrišči.
Kdo je dober, ta je usmiljen, kdor hudoben, ta
[neusmiljen.
Visoko glavo nosi prazen klas: prazen sod ima
[velik glas.
Kdor v potu svojega obraza ne je kruha, mu malo
[tekne ali pa nič.
Najlepši grb tega sveta sta kmetu plug in mo-
[tika sred polja.
Kar je solnce za zemljo, to je čista duša za sveti
[raj.
Kar je strašilo za ptiče, to je hudobnež za ljudi.
Smrt mori, ker nič ne spi.
Kdor se blagoslova boji, njega že peklenšček drži.
Kdor ne seje ta ne žanje, kdor ne dela ta ne je.
Kdor se križa boji, njemu se satan smeji.
Kdor naprej dela račune, vedno zgubi in nič ne
[dobi.

KOLEDARČEK.

Maj.

12. VI. povelikonočna nedelja. (Evangelij: Jezus govori o pričevanju sv. Duhaj). Pankracij, m.; Nesej, m. — Danes je mlaj ob 9. uri 57 min. dopoldne. Ključ napoveduje spremenljivo vreme. — 13. ponedeljek. Servacij, šk.; Glicerija, d.; Peter Reg. — 14. torek. Bonifacij, m.; Viktor in Korona m. — 15. sredo. Zofija, muč.; Hilarij, op. — 16. četrtek. Janez Nepomuk, muč.; Ubald, škof. — 17. petek. Poskal, sp.; Maksima, dev. — 18. sobota. Post in zdržek mesnih jedij. Feliks, sp.; Venancij, m.; Erik, kr. — 19. Binkoštna nedelja. (Evangelij: Jezus govori o sv. Duhu in ljubezni). Celestin, pap.; Jos sp. — 20. Binkoštni ponedeljek. Bernardin, spozn., Božila. — Danes je prvi kraec ob 2. uri 25 min. popoldne. Vreme se bo ustanovilo. — 21. torek.

Valens, muč.; Feliks, sp. — 22. sredo. Helena, dev.; Julija, dev. Emil. — 23. četrtek. Deziderij, šk.; Andrej, sp. — 24. petek. Marija Dev. pom. krist.; Ivana. — 25. sobota. Gregor VII. pap.; Urban I. pap. — Ta teden je kvatrti teden, torej post in zdržek mesnih jedi v red, petek in soboto.

LE EN ČETRRT.

Le en četrtr zakličem še,
Potem pa brz domov
Za mali ta četrtr seve
Ne gre pač par volov.

Še en četrtr zaklical je. —
Obrnil ga takoj —
In zopet še zažejal je —
»Izjema je nocoj« . . .

»Še en četrtr gotovo smem
To ne velja pet krav
Še en četrtr resnico dem
Kot mož, ki ima prav.

»Le en četrtr« se je glasil
Hripavo v motno noč
»Gozdov in njiv ne bom zapil,
Ne pade moja moč«.

Čez nekaj let »le en četrtr«
Je uničil kmetu vse —
Popolnoma potr
Na smrt opil se je.

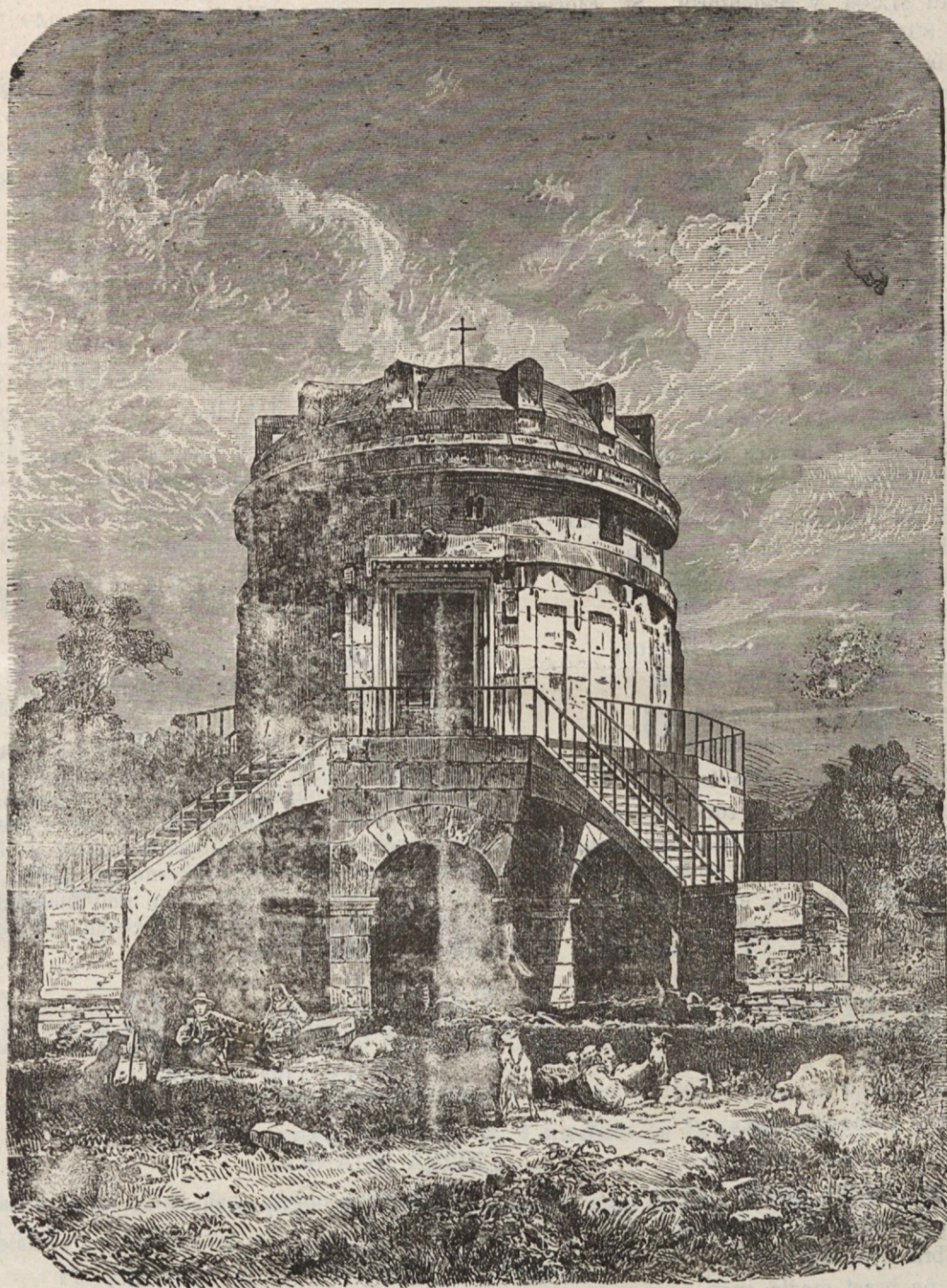
TO IN ONO.

Židovsko kraljestvo. Žid Albert Rotšild na Dunaju je že l. 1901 imel 11,120.000.000 kron premoženja. Vsak dan daje ta svota 1,200.000 obresti na 4%. V 14 letih se glavnica podvoji. Drug Rotšild, ravno tako bogat je v Parizu, tretji v Frankfurtu, četrty v Londonu. Zadnja dva sta malce bolj revna. Vse države so dolžne Židom in vsi kristjani plačujejo davke za Žide.

Zahvala.

V nedeljo dne 28. aprila se je poslovil od nas č. g. Anton Slamič kaplan pri Starem sv. Antonu v Trstu. Splošna žalost, ki je zavladovala med nami vsemi, je pričala kako zelo smo ga ljubili. Prav prisrčno se mu zahvalujemo za ves njegov trud in za nauke in lepe spomine, ki nam ostanejo v vednem spominu.

Iskreno se mu zahvaljuje tudi Marijina družba, ker je bil tudi vedno pripravljen pomagati ji in skrbel da bi se vedno več množila, saj je sam pridobil veliko deklet za družbo. Naj mu Bog in Marija stotero povrne.

ZA UČENE LJUDI.

Nasprotniki resnice pravijo, da se samostani ne brigajo za vedo. Zato naj govore nekatere številke. Knjižnica v dunajskem šotskem samostanu ima 100.000 knjig, ona v Kremsmünstru 85.000, v Admontu 81.000, v Hohenfurtu, St. Florianu, Strahovu 80.000, v Klosterneuburgu, Göttweihu, Raigemu in Sv. Petru 70.000, v Teplu in Zwettlu 60.000. Zraven tega so nekateri posvetnjaški učenjaki radi pokradli mnogo dragocenih del iz samostanskih knjižnic.

Vinska trta stara 190 let se nahaja v Neckaran (Baden-Pfalz). Latnik ima 80 kvadratnih metrov površja, in daje 125 kg. grozdja. Steblo je debelo 122 cm.

Vremenski pregovori vel. travna.

1. Ako Trijakov dan dežuje,
Dobra letna nasleduje.
12. Če sv. Pankraca dan solnce peče,
Sladko vince v klet priteče.
25. Na svetega Urbana solnce gorko,
Obilno bo vina, ki bode sladko;
Če pa ta dan prirosi,
Trta le čvček rodi.
- Kakor je vreme svet'ga Urbana,
Tako bo tudi mal'ga srpana.
- Če na svet'ga Urbana lepó,
Rado suši se po letu seno.
- Velikega travna mokrota,
Veliki traven moker, rožni cvet pa mlačen,
Kmet bo tisto leto žejen ino lačen. (Ker
ne bo ne vina, in ne kruha.)
- Velikega travna če velikokrat gromi,
Kmet se dobre letine veseli.
- Če je velikega travna hlad,
Tedaj lepa zelenjad,
Dobro se pridela vino
- Polne žitnice z no ino,
Tud' ledine in sena,
Svisle polne do vrhá.
- Trte če o polni luni cveté,
Polne, zlahtne grozde obrodé.
- Cvetje hrasta če je krasno,
Dobra letna zablešči;
- Če pa hrast medlo cveti,
Bo v shrambah tudi jasno.

DAROVI.

V mesecu aprilu so zavodu sv. Nikolaja v Trstu sledeči priskočili v pomoč:

Novi sv. Anton iz cerkvenega fonda v dobrodelne namene 17 K, č. g. Huter, župnik v St.

Lipšu 10 K, č. g. Velikonje J. kurat Juršič 5 K,
N. N. 5 K, č. g. Romoveš J. žup. Poljane 6 K,
rodoljubka N. P. Trst 4 K, č. g. Vrankar J. ž. Ko-
privnik 2 K, g. Fakin A. nadučitelj Repentabor 2 K.

Skup	51— K
Preostanek marca	174.85 „
Udnina	18.40 „
Posredovalnina	44— „
Skup	288.25 K

Troški:

Klemencu na račun (star)	20— K
Knjiga „Splošni naslovnik“	8— „
Kurjava in razsvetljava	12.90 „
Poštnina	3.80 „
Perica	9.27 „
Poprava postelj	5.40 „
Hrana in plača društven. osobju	64— „

Skup . 123.30 K

Ako se od dohodkov . 288.25 K

odštejejo troški . 123.30 „

Ostaja še . 164.95 K

Vsem dobrotnikom in dobrotnicam naj obilno poplača Majnikova Kraljica!

NAŠE SLIKE.

Kitajska kazen (str. 129): „Kanga ali pa Kangoo. Gorje človeku, ki mora vtakniti glav v to ploščo.

Ravena (str. 137). To mesto na Laškem je bilo nekdaj ob morju nasproti Pulju, sedaj pa je precej oddaljeno od obali. Leta 526, 26. avgusta je umrl tu Teodorih, kralj vzhodnih Gotov. Slika nam kaže grob tega znamenitega moža, ki je bil bojevnik prve vrste, pa tudi moder vladar. Naše slovenske dežele so bile tedaj pod njegovim žezlom. Nemci ga imenujejo »Dietrich von Bern“.

UGANKE.

Rešite v ugank:

Denar. Prav so rešili: T. N., M. S., M. Pustišek, Jankovič Pavel (Griže pri Celju).

NOVA UGANKA.

Rudeča obleka, belo meso črna duša.

Kaj je to?

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. P. Vremenski pregovori so nam dobro došli.

L. B. „Pri kapelici“ — srednja veljava za reservo. Toda korajža velja. Le naprej, pa tudi kaj drugega gradiva.

Tekoče število naročnikov: Torej led je prodrt. Prvikrat ste v javnosti s svojim spisom. To naj vam da pogum in pridnost.

ZA KRATEK ČAS.

Bombak v ušesih. „Kako to, da imate vedno bombak v ušesih, kadar ste doma v sobi? in nikdar ne, kadar ste na prostem?“ — Da res je prijatelj! »Ali ne znate, da imam tri hčere, katere vse zahajajo v glazbeni za'od'.

Koliko je na uri? — Dijak — dijaku: „Povej koliko imaš na svoji uri?“ — „Sedem kron“ — ali jo hočeš znabiti kupiti?

V šoli. Učitelj: „Kedaj neha jesen?“ — Učenec: „Kadar začne zima“. Učitelj: „Kateri je najkrajši dan leta?“ — Učenec: „21. gruden“. Učitelj: „Dobro!“ „Pa kako dolgo traja ta dan?“ Učenec: „Od jutra — do večera“.

NOVA UGANKA.

Neka bogata gospa je prinesla z dragocenimi kameni olišpan križ k zlatarju, da bi ga tu po-

pravil Da ne bi nobeden djamant zmanjkal, jih je gospa na sledeči način preštela: da je od spodaj gor 15, od spodaj na eno 15 na drugo tudi 15 kamenčkov štela. Toda zlatar je od 25 dijamantov 2 ukradel, ne da bi to gospa, ki je ravno tako štela, kaj zapazila. Kako je to?

15
14
13
12
11
15 14 13 12 11 10 11 12 13 14 15
9
8
7
6
5
4
3
2
1

Zaloga

likerjaev v sodčkih in botiljkah

Jakob Perhauc

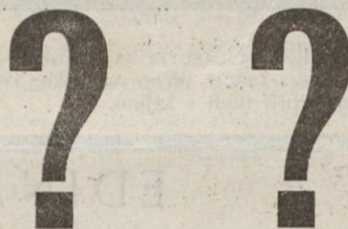
TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor

vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd.

Prvi slovenski denarni zavod v Trstu

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Piazza Caserma štev. 2, I nadst. (v lastni hiši).

Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4% vloga se lahko po 1 kr. Rentni davek plačuje zavod sam in ne vlagatelj.

Posojuje denar na menjice zastave in vknjižbe.

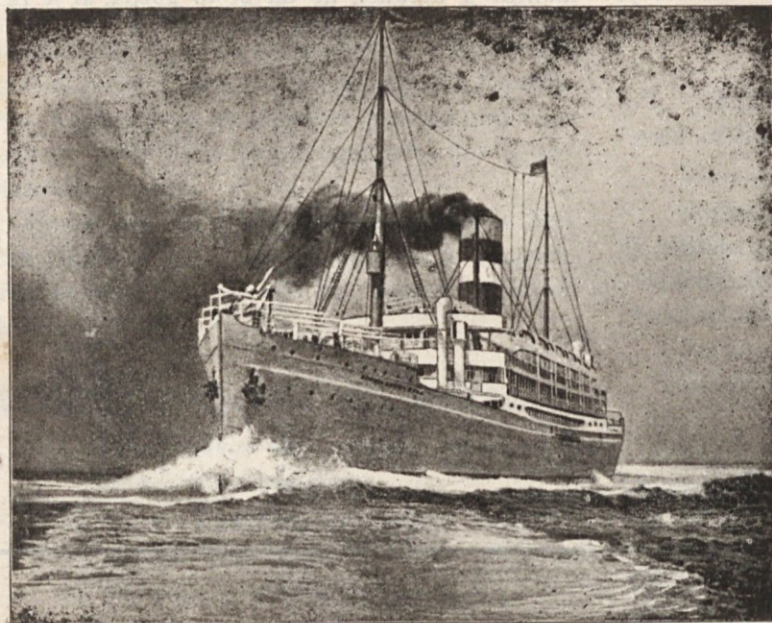
Ima najmodernejšo varnostno celico, varno proti vlomu in požaru, v njej se shranjujejo lahko: vrednostni papirji, zlatnine, biseri, testamenti itd.

Ako hoče kdo kupiti

srečke na obroke

mu to preskrbi posojilnica jako po ceni.

Z Bogom! Srečno pot! V daljno Ameriko!

o poselnem dušnem pastirju za izseljence. 7) strogo ločenje veroizpovedanja. narodnosti, spol. 8) Vožnja mnogo (še manj pa siliti) ljudi v tujino.

Zakaj potujejo naši ljudje najraje čez Trst na ladjah avstro-ameriške parniške družbe (Avsto - Americana Bratje Kozulić i dr.)?

Odgovor:

„Rafaelova družba“ v Trstu priporoča to iz teh le vzrokov:

Prednosti: v Trstu 1) smo mi doma, 2) smo pod avstrijskim varstvom do Amerike, 3) ni treba menjavati denarja, 4) si lažje pomagamo v svoji materinščini (v prodajalnicah, uradnih, cerkvenih), 6. imamo večinoma sovanske sopotnike.

Prednosti: na ladjah avstro-ameriške [Avsto-Americana] plovilbene družbe: 1) domači ljudje v postrežbi 2) domača kuhinja, 3) upoštevanje slovenskih jezikov, v napisih, govoru, v razvrstitvi (po narodnosti v izseljeniškem domu in na ladjah), 4) lastni izseljeniški dom, obdan z lepim vrtom na s. mem. i ven mesta tik morja. Do poslopja električni tramway. V vseh prostorih električno razsvetljava. Hrana in stanovanje brezplačno pred oditvijo za 20.000 oseb. 5) močne ladje, 6) v izseljeniškem domu nameščena katoliška kapela. Govorilo se je tudi

EDINA MEHANIČN

Tovarna pohištva v Trstu

tvrdke

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 46

Skladišča

Piazza Rosario št. 1.

**Des božji
dan krožim
po Trstu, a
vse zastonj.**

Kaj pa bi rad?

Par dobrih čevljev.

Če hočeš dobiti dobrih čevljev in če nimaš prav polne mošnje, pojdí lepo k cerkvi v Petra v starem mestu ulica Rosario številka 2 in stopi v slovensko zalogo obuval. Čevljarski mojster **Josi Stantič** Ti bo prav po domače slovensko postregel z najboljšimi čevlji za nizko ceno. Po-kus!

No kako je bilo? Imenitno, izvrstno Čevljev se tu dobi za vsako mero kakor da bi na nji vzrastli.

Ni čudno saj zalaga ta mojster tuli c. kr. ljud.